

Çocuk Ve Genç Futbolcularda Şiddeti Kademeli Olarak Artan Egzersize Solunum Yanıtları

Selcen Korkmaz Eryılmaz¹, Selçuk Karakaş², Cumhuri Boyraz¹, Özgür Günaştı³, Abdullah Kılıcı¹, Çiğdem Özdemir³, Kerem Özgünen³, Muhammed Koç⁴, Ümit Adaş¹, Sadi Kurdak³

1Çukurova Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Adana

2Gedik Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, İstanbul,

3Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalı, Adana

4Aksaray Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Aksaray, Türkiye

Giriş ve Amaç: Bu çalışmada, 25 çocuk futbolcuda (11,8±0,9 yaş) ve 18 genç futbolcuda (18,2±2,9 yaş) şiddeti kademeli olarak artan egzersiz testi sırasında solunum yanıtları incelendi.

Gereç ve Yöntem: Maksimal oksijen alımı ($\dot{V}O_2\max$), anaerobik eşik (AE) ve respiratuar kompanzasyon noktası (RKN) belirlendi. Futbolcuların solunum verimliliğini değerlendirmek amacıyla ventilasyona (VE) karşı karbondioksit ($\dot{V}CO_2$) eğimi, egzersizin başlangıcından tükenmeye kadar (VE/ $\dot{V}CO_2$ eğim), egzersizin başlangıcından AE'ğe kadar (Eğim1) ve AE'den tükenmeye kadar (Eğim2) doğrusal regresyon analizleri ile belirlendi. Ayrıca Eğim1 ile Eğim2 arasındaki fark hesaplandı.

Bulgular: RKN, 16 çocukta belirlenirken (RKN-var), 9 çocukta sergilenmediği (RKN-yok) tespit edildi. $\dot{V}O_2\max$ (ml/dak/kg), genç futbolcularda (55.9±3.6) çocuk futbolculardan (50.8±4.1) daha yüksek bulundu ($p<0,05$). Egzersiz sırasında VE/ $\dot{V}CO_2$ eğimi, Eğim1, solunum sıklığı, karbondioksit (VE/ $\dot{V}CO_2$) ve oksijen (VE/ $\dot{V}O_2$) için solunum eşitlikleri, soluk sonu O_2 basıncı (PETCO₂) çocuklarda genç futbolculara göre daha yüksek iken tidal hacim (TV, L/kg), soluk sonu CO_2 basıncı (PETCO₂) daha düşük bulundu ($p<0,05$). Eğim2, Eğim1-Eğim2 farkı, VE (ml/dak/kg), solunum değişim oranı, $\dot{V}O_2\max$ 'nin yüzdesi cinsinden görece AE ve RKN değerleri RKN-var çocuk ve genç futbolcularda benzerdi ($p>0,05$). RKN tespit edilen ve edilmeyen çocuklar karşılaştırıldığında, vücut ağırlığı, boy, yaş, olgunluk düzeyleri, $\dot{V}O_2\max$, egzersiz süresi, VE, solunum değişim oranı, AE değerleri arasında fark olmadığı tespit edildi ($p>0,05$). RKN-var çocuklara göre RKN-yok çocuklarda Eğim1'in daha yüksek (sırasıyla, 32.1±2.8 ve 28.9 ±3.8), Eğim2'nin ise daha düşük olduğu bulundu (sırasıyla, 30.8±5.5 ve 40.7±5.7) ($p<0,05$). Eğim1-Eğim2 farkının RKN-yok çocuklarda (-1.2±4.3) RKN-var çocuklardan (11.7±8) daha düşük olduğu tespit edildi ($p<0,05$). AE öncesinde RKN-var çocuklara göre RKN-yok çocuklarda solunum sıklığı, VE/ $\dot{V}CO_2$, VE/ $\dot{V}O_2$, PETO₂ daha yüksek, TV (L/kg), PETCO₂ ise daha düşük olduğu bulundu ($p<0,05$).

Sonuç ve Öneriler: Araştırma bulgularımız, futbolcu çocukların genç futbolculara göre egzersiz sırasında belirli bir $\dot{V}CO_2$ için daha yüksek ventilasyon yanıtı sergilediklerini, bu nedenle solunum verimliliklerinin daha düşük olduğunu göstermiştir. Egzersizin başlangıcında hiperventilasyon cevabı gösteren çocuklarda, respiratuar kompanzasyon noktası gözlenmeyebilir.